

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen, liikennevakuutuksen ja potilasvakuutuksen lainsäädännön muuttamisesta, VN/5681/2023

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

TVK kannattaa lakimuutoksia ja pitää niitä perusteluina

TVK kannattaa lakimuutoksien toteuttamista ja pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina. TVK on osallistunut luonnoksen valmisteluun asiantuntijana.

TVK pitää tärkeänä sitä, että työtapaturma- ja ammattitautilakiin tehdään sekä säädöshuollollisia että sisältömuutoksia tarpeen niin vaatiessa. Työtapaturma- ja ammattitautilaki on tullut voimaan 2016 ja sen jälkeen on tapahtunut työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen säädös- ja toimintaympäristössä paljon muutoksia. Jotta

lakisääteiseen sosiaaliturvaan kuuluvan työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpano säilyy laadukkaana ja tehokkaana, on tärkeää pitää huolta lainsäädännön ajantasaisuudesta.

Teknisiä kommentteja luonnokseen

TVK esittää seuraavat teknisluonteiset huomautukset luonnoksesta.

Lakiehdotus 1, työtapaturma- ja ammattitautilaki:

- 167 § 3 momentti – momenttiin on tarkoitus tehdä määräaikaa koskeva muutos, lyhentää aika kolme kuukaudesta seitsemään päivään. Luonnoksen ensimmäisen virkkeen toista lausetta täytyy vielä täydentää, lause ei vastaa voimassaolevaa lakia ja jos sanamuotoilua on tarkoitus muuttaa, lainkohta vaatii vielä tarkistusta. TVK ehdottaa lauseen täydentämistä ”voi pyytää” sanoilla.
- 187 § ehdotettava uusi 4 momentti - suljetaan pois kokonaan 139 §:n 1 momentin soveltaminen – myös vapaaehtoisen vapaa-ajan vakuutuksen ottaneen työnantajan oikeus saada ansionmenetykskorvaus, kun on maksanut samalta ajalta sairausajanpalkkaa? Tarkoitus lienee sulkea pois sellaisen toisen työnantajan oikeus korvaukseen, joka ei ole ottanut vapaaehtoista vapaa-ajan vakuutusta. Sen sijaan vakuutuksen ottaneelle työnantajalla olisi oikeus saada maksamansa sairausajanpalkka takaisin vakuutusyhtiöltä. TVK ehdottaa, että uuden 4 momentin sanamuoto voisi kuulua ” Poiketen tapaturmavakuutuslain 139 §:sta vapaaehtoisen vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen perusteella maksettavaa ansionmenetykskorvausta ei makseta muulle työnantajalle kuin vapaa-ajan vakuutuksen ottaneelle työnantajalle”. Toinen vaihtoehtoinen muotoilu voisi olla ” ”Mitä 139 §:n 1 momentissa säädetään työnantajan oikeudesta ansionmenetykskorvaukseen, sovelletaan vain vapaa-ajan vakuutuksen ottaneeseen työnantajaan.”

- 231 § 1 momentti 1 ja 2 kohta – TVK esittää, että työtapaturma- ja ammattitautilain sanamuoto muutetaan vastaamaan liikennevakuutuslain 75 §:n 2 momentin 1 kohtaan ehdotettavaa muutosta: lainkohtaan lisättäisiin "... ja niiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset..."

Kun samaan lopputulokseen pyritään sekä työtapaturma- ja ammattitautilain että liikennevakuutuslain jakojärjestelmissä - eli sekä korvausmeno että korvaustoiminnan kulut, mukaan lukien järjestelmäkulut halutaan jakojärjestelmällä rahoitettaviksi - silloin samanlaiset pykälämuotoilut on tarkoituksenmukaista olla. Muuten voi syntyä tulkinnassa epävarmuutta siitä, kuuluvatko työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen jakojärjestelmään myös TVK:n korvaus- ja valvontatoimintojen hallintokulut, mukaan lukien it-järjestelmien rakentamisen ja ylläpidon kulut. Työtapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen jakojärjestelmien sääntelyjen sisällöt on vastanneet toisiaan vuosien aikana ja tämä yhdenmukaisuus on tarkoituksenmukaista säilyttää edelleen. TVK tuo esiin myös sen, että vastaava lisäys on tarpeen myös potilasvakuutuslain 48.2 §:ään, "... ja niiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset".

- 236 a § - TVK ehdottaa 4 momentin sanamuodon täydentämistä, jotta säännöksestä kävisi selkeämmin ne käyttötarkoitukset, joihin työpaikkaonnettomuuksien tutkinnassa kertyviä tietoja käytetään. Pykälän perusteluissa käyttötarkoitukset on kuvattu kattavammin kuin pykälässä. TVK esittää harkittavaksi, olisiko henkilötietojen käsittelyn sääntelyn täsmällisyys huomioon ottaen syytä vielä tarkentaa sääntelyä. TVK:n näkemyksen mukaan sääntelyä tulisi täydentää lisäämällä 4 momenttiin tietojen käyttötarkoituksina salassa pidettävän tutkintaraportin laatiminen sekä tietojen käyttäminen myös työtapaturma- ja ammattitautilain 236 §:n mukaisen tutkimustoiminnan mukaisissa analyyseissä ja yhteenvedoissa.

TVK tuo esiin myös sen, että työpaikkaonnettomuuksien tutkinnassa kertyvien tietojen ja siinä syntyvän salassa pidettävän tutkintaraportin säilytysajat on tarkoituksenmukaista olla riittävän pitkät, jotta tietoja voidaan käyttää hyväksi lain 236 §:n mukaisten tutkimuksien ja selvitysten laatimisessa sekä tieteellisissä tutkimuksissa.

- 236 b § - TVK ehdottaa, että pykälään ja sen perusteluihin muutetaan työpaikkaonnettomuuksien tutkintajohtokunnan jäsenten määräksi 11 henkilöä 10 sijaan. Kun hallituksen esitysluonnokseen otettiin mukaan myös maatalousyrittäjille sattuvien vahinkojen tutkinta, niin Melalle jyvitetiin yksi paikka johtokunnassa eikä johtokunnan jäsenten kokonaismäärää vastaavasti nostettu yhdellä.

TVK ehdottaa muutoksena, että tutkintajohtokunnan jäsenistä enintään 5 nimetään TVK:n jäsenlaitosten ehdotuksesta ja yksi heistä edustaa Melaa. Näin tutkintajohtokunnan jäsenten kokonaismäärä olisi 11.

- 236 c § - TVK ehdottaa lisäystä pykälän 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen siten, että tutkintaryhmän tehtäviin kirjattaisiin nimenomaisesti salassa pidettävän tutkintaraportin laatiminen, "... ja laativat tutkintaraportin". Tämä kommentti liittyy edellä lain 236 a §:n kohdalla esitettyihin huomioihin ja se lisäisi henkilötietojen käsittelyn ja tutkintaryhmän tehtävien sääntelyn tarkkuutta.
- 259 § 2 momentin 3 kohta – lainkohdan perusteluihin voisi kirjata sen, että tähän lainkohtaan perustuva tietojen saamisen säännös on yleislauseke, jonka perusteella on oikeus saada tutkinnan kannalta välttämättömiä tietoja. Lainkohdan luettelon aikaisemmissa kohdissa on määritelty ne tahot, joihin tietojen saantioikeus kohdistuu. 3 kohdan mukaisessa tietojen saantioikeus sääntelyssä ei ilmeisesti ole rajoitettu niitä tahoja, joilta on oikeus saada välttämättömiä tietoja.

- 259 § 3 momentti – lainkohdassa puhutaan ”yksityisestä toimijasta”, jolta on oikeus saada tietoja. TVK ehdottaa, että lainkohdassa tai vähintään sen perusteluissa tarkennetaan sitä, keitä yksityisellä toimijalla tarkoitetaan. Tarkoittaako se myös luonnollista henkilöä, joka on nähnyt onnettomuuden tai jolla muutoin voi olla jotain tutkinnan kannalta välttämätöntä tietoa.
- 259 § 3 momentti – lainkohdassa puhutaan ”turvallisuustutkinnasta”, tarkoituksenmukaisempaa puhua työpaikkaonnettomuuksien tutkinnasta. Lisäksi TVK ehdottaa, että momentissa säädettäisiin Tapaturmavakuutuskeskuksen oikeudesta saada tietoja, ei tutkintaa tekevän oikeudesta saada tietoja.
- HE luonnoksen kohta 2.1.1 – viime vuoden kuolemaan johtaneiden työpaikka tapaturmien lukumäärätiedot ovat vielä tarkentuneet. Teksti kannattaa muuttaa muotoon: ”Vuonna 2023 sattui 23 kuolemaan johtanutta työpaikkaonnettomuutta ja 11 näistä oli sattunut maataloudessa.”
- HE luonnoksen kohta 3.1 – teksti olisi tarkoituksenmukaista muuttaa seuraavaan muotoon: ”Tarve toiminnalle on myös siitä syystä, ettei työtapaturmia tutkita tässä laajuudessa ja työturvallisuuden edistämisen näkökulmasta Suomessa muiden tahojen toimesta. Työturvallisuustyössä hyödynnettävää tietoa työpaikkaonnettomuuksista on vähän saatavilla julkisesti.”
Luonnokseen on kirjattu ” Tarve toiminnalle on myös siitä syystä, ettei työtapaturmia tutkita tässä laajuudessa ja työturvallisuuden edistämisen näkökulmasta Suomessa muiden tahojen toimesta.”
- Lausunnoilla olevaan lakiluonnokseen ei sisälly lakimuutoksen voimaantulosäännöksiä. Niissä on otettava huomioon määräaikaisten vakuutusten poistamisen vaikutus lain voimaantullessa voimassa oleviin määräaikaisiin vakuutuksiin siten, että silloin voimassa olevat määräaikaiset vakuutukset jatkuvat sopimuksensa mukaisen ajankohdan.

Pohjolainen Kirsi

30.7.2024

6(6)

Lisätietoja

Lisätietoja lausunnosta antaa Kirsi Pohjolainen, p. 040 571 8104

(kirsi.pohjolainen@tvk.fi)

Tapaturmavakuutuskeskus

Janne Reini
Toimitusjohtaja